

EHB

THEMA 6: INSTANTIES

- 6.1. GBA Publiekszaken
- 6.2. Verblijfsdocument
- 6.3. Belastingdienst
- 6.4. Politie
- 6.5. Hulp bij problemen

Thema: Instanties
Film : GBA –Publiekszaken

In grote steden en in kleine dorpen, overal wonen mensen.
Het zijn Nederlanders en buitenlanders.
Mensen worden geboren en gaan dood.
Ze trouwen en gaan scheiden.

Wilt u trouwen?
Of komt uw man of vrouw naar Nederland?
Dan moet u naar de afdeling Burgerzaken of Publiekszaken in uw gemeente.

Misschien gaat u een keer verhuizen.
Uw nieuwe adres moet u dan binnen vijf dagen melden.
Dit kan bij de afdeling Burgerzaken of Publiekszaken in uw nieuwe woonplaats.

Heeft u een baby gekregen?
Geef dan de baby aan,
bij de afdeling Burgerzaken of Publiekszaken van het gemeentehuis.
U moet dit binnen 3 werkdagen doen.
U bent strafbaar als u het later doet!
Van het ziekenhuis of de verloskundige krijgt u een bewijs dat de baby geboren is.
Dit bewijs en uw eigen identiteitsbewijs neemt u mee naar het gemeentehuis.
Neem ook uw trouwboekje mee, als u getrouwd bent.

Ook voor het aanvragen en vernieuwen van een paspoort, identiteitskaart en rijbewijs,
moet u naar Burgerzaken of Publiekszaken gaan.
Voor alle documenten moet u betalen.
Vergeet dus niet geld mee te nemen.
U kunt ook uw rijbewijs aanvragen,
de dag nadat u bent geslaagd voor het examen.
U hebt hiervoor een identiteitsbewijs en 1 pasfoto nodig.
Een rijbewijs moet u elke 10 jaar vernieuwen.

Wilt u een nieuw paspoort aanvragen?
Neem dan geld, een pasfoto en uw oude identiteitsbewijs mee.
Een identiteitsbewijs is 5 jaar geldig.
Meer informatie vindt u op internet.

Bij Publiekszaken kun je ook vergunningen aanvragen.
Bijvoorbeeld een vergunning voor een parkeerplaats.
Er zijn veel soorten vergunningen: bouwvergunningen, parkeervergunningen,
vergunningen om op de markt te staan...
Bij de gemeente vertelt men u wat u moet doen om de vergunning te krijgen.

Alle inwoners van Nederland betalen belasting aan de overheid.
Maar de gemeente vraagt ook belasting.
U moet onroerend zaakbelasting betalen als u in een koophuis woont.

U zet elke week uw vuilniszakken of vuilcontainers buiten.
Voor het ophalen van het vuilnis betaalt u belasting.

Hebt u een hond?
Dan moet u hondenbelasting betalen.
Vraag de informatie bij Burgerzaken of Publiekszaken.

U hebt misschien een computer en ook internet?
Veel gemeenten hebben een digitaal gemeenteloket.
Dat is een website met veel informatie van de gemeente.
Bij dit digitale loket vindt u ook informatie over vergunningen

Thema: Instanties
Film: Verblijfsdocument en naturalisatie

U hebt een verblijfsvergunning.
Deze verblijfsvergunning verloopt na 1, 3 of 5 jaar.
U hoort van de IND dat u uw verblijfsvergunning moet verlengen.
Maar wat doet u als u niet hoort van de IND?
Vraag dan zelf een formulier voor verlenging aan.
Bel naar de IND, 3 maanden voordat uw verblijfsvergunning verloopt.
U kunt het formulier ook bestellen via internet: www.ind.nl

U woont al 5 jaar in Nederland.
Wilt u graag in Nederland blijven wonen?
Vraag dan bij de IND een verblijfsvergunning voor **onbepaalde** tijd aan.
U moet wel laten zien dat u voldoende inkomen heeft.
En u heeft een geldig paspoort nodig,
en ook een bewijs van de zorgverzekering.
Bij de afdeling Burgerzaken of Publiekszaken van de gemeente kunt u de vergunning ophalen.
Deze afdeling stuurt u hierover een bericht.
De verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd moet u elke 5 jaar vervangen.
Dit kost u niets.

Wilt u naturaliseren?
Dan gaat u eerst het Inburgeringsexamen doen.
Soms hoeft u dat examen niet te doen.
U kunt ook Nederlander worden met een certificaat van het Staatsexamen.
Voor informatie over naturalisatie belt u naar de IND,
of gaat u naar de gemeente.

Bent u Nederlander geworden?
Dan zijn uw gegevens bij de GBA van de afdeling Publiekszaken of Burgerzaken.
De GBA is de Gemeentelijke BasisAdministratie.
U kunt nu een Nederlands paspoort aanvragen.
U mag ook stemmen.
En u heeft dezelfde rechten als een Nederlander.
Maar uw eigen nationaliteit verliest u meestal.
De meeste mensen zijn blij als ze Nederlander worden.
Ze denken er goed over na.
Sommige mensen krijgen de Nederlandse nationaliteit,
maar toch houden ze ook hun eigen nationaliteit.
Dat moet van hun land.
Een Marokkaan houdt de Marokkaanse nationaliteit.
En Prinses Maxima is Nederlandse, maar ook Argentijnse.

Thema: Instanties
Film: Belastingdienst

Een Burgerservicenummer krijg je bij de geboorte.
Burgerservicenummer is BSN.
Vroeger heette dit het sofinummer.
De belastingdienst vraagt soms naar uw BSN.
Bijvoorbeeld als u zorgtoeslag aanvraagt.
Hebt u nog geen burgerservicenummer?
Dan kunt u dit aanvragen bij de afdeling Publiekszaken of Burgerzaken van de gemeente.
In ziekenhuizen, bij de politie en bij de gemeente vraagt men soms ook naar uw BSN.
En ook als u ergens gaat werken, moet u uw BSN doorgeven.

Als u werkt of een uitkering hebt, ontvangt u geld.
Elke maand krijgt u een loonstrook.
Hierop staat wat u bruto verdient.
Maar dit geld krijgt u niet helemaal op uw rekening.
Van het brutobedrag wordt loonheffing afgetrokken,
en werkloosheidspremie,
en pensioenverzekering.
Loonheffing betekent: loonbelasting.
En u betaalt premies voor de volksverzekering,
voor later voor het AOW-pensioen.
Er blijft nu minder geld over.
Dat is uw netto salaris of uitkering.
Dit geld komt op uw bankrekening.

Elk jaar krijgt u een jaaropgave van uw inkomsten.
U ziet wat u het vorige jaar verdiend hebt.
Deze jaaropgave krijgt u maar een keer.
U moet de jaaropgave 5 jaar bewaren.
De Belastingdienst kan er later nog naar vragen.

Studeren uw kinderen?
Of hebt u veel ziektekosten gehad?
Dan hebt u misschien te veel belasting betaald.
U kunt die te veel betaalde belasting terugvragen.
U moet dan een belastingformulier invullen.
Vul in wat u vorig jaar verdiend hebt.
Vraag een belastingformulier aan bij de belastingdienst.
De belastingdienst bij u in de buurt kan u helpen met het invullen.
Soms heb je te weinig belasting betaald.
Dat geld moet u dan later terugbetalen.
Dat hoeft niet in een keer.
Het mag ook per maand betaald worden.
En heel soms hoeft u niets terug te betalen.

Het leven is duur.
De huren zijn hoog.
De zorgverzekering is ook erg duur.
Daarom gaan vaders en moeders vaak allebei werken.
En ook dat kost veel geld.
Veel mensen kunnen dit niet betalen.
De belastingdienst kan hen helpen.
U kunt zorgtoeslag, huurtoeslag en kinderopvangtoeslag krijgen.
Toeslag betekent dat u geld krijgt.
Vraag een formulier aan bij de **Belastingtelefoon**.
U kunt het formulier ook aanvragen via internet.

Thema: Instanties
Film: Politie

U heeft een geldig paspoort, een ID-kaart of een verblijfsvergunning.
Soms moet u dit bewijs laten zien aan de politie.
De politie mag een identiteitsbewijs vragen aan mannen en vrouwen.
Maar ook aan kinderen vanaf 14 jaar.
Dit noemen we identificatieplicht.
Een rijbewijs is meestal ook goed.
Uw bankpas is geen identiteitsbewijs.
En een abonnement ook niet.
Laat uw identificatie niet thuis.
U moet zich wel kunnen legitimeren.
Anders krijgt u een boete.
De belastinginspecteur kan ook vragen om uw identificatiebewijs.
En de treinconducteur mag er ook om vragen.

De politie controleert niet alleen.
De politie kan ook helpen.
Wat doet u als er iets gestolen is?
Dan gaat u naar de politie.
U vertelt wat er gebeurd is:
u doet aangifte.
U kunt ook telefonisch aangifte doen,
en meestal ook via internet.
Als er dieven in uw huis komen, noemen we dat inbraak.
Bij inbraak belt u de politie op.
De politie komt dan bij u thuis.
U mag niets aanraken tot de politie komt.

Er zijn aardige burens en vervelende burens.
Sommige burens werken tot twaalf uur 's nachts.
Of ze hebben altijd heel hard de radio aanstaan.
Hebt u last van de burens?
Probeer dan eerst met de burens te praten.
Helpt dat niet?
Dan kunt u de politie bellen.
Mensen zijn soms agressief.
Misschien zeggen ze: "We steken je huis in brand."
Of ze maken je bang met een mes.
Misschien word je echt geslagen.
Ga naar de politie en doe aangifte.
En als er een ongeluk gebeurt?
Bel dan snel de politie.

Veel mensen in Nederland rijden auto.
Het is altijd erg druk op de weg.
De politie zorgt voor de veiligheid.
Rijden de mensen te hard?
Hebben ze alcohol gedronken?
Hebben ze geen autogordel om?
Of telefoneren ze in de auto met hun telefoon in hun hand?
Dat is allemaal verboden.
Die mensen kunnen dan een bekeuring krijgen.

Soms gebeuren er ongelukken.
Dan komt de politie helpen.

Thema: Instanties
Film: Hulp bij problemen

Sommige mensen werken bij de politie.
Andere mensen werken bij de Belastingdienst, of bij de Sociale Dienst.
Ze werken bij de overheid.

Deze mensen doen hun werk meestal goed.
Maar maken ze toch een fout?
Dan kunt u een klacht indienen.
Wilt u een klacht indienen tegen de politie?
Ga dan eerst naar het politiebureau om te praten.
Misschien wil de politie niet met u praten.
Schrijf dan een brief.
Helpt dat ook niet?
Dan kunt u de Nationale Ombudsman bellen.
Hij helpt bij klachten tegen de overheid.
Informatie vindt u op de website: www.nationaleombudsman.nl

In Nederland is iedereen gelijk.
Witte mensen en zwarte mensen, mannen en vrouwen,
Christenen en moslims.
Mannen die van mannen houden en vrouwen die van vrouwen houden.
Misschien bent u het daar niet mee eens.
Maar u mag niet discrimineren.
Dat staat in de grondwet.
Mag u de discotheek niet in?
Krijgt u geen huis omdat u buitenlander bent?
Dan kunt u een klacht indienen.
Ga naar het anti-discriminatiebureau, het ADB.
Zij kunnen u helpen.
Ze registreren uw klacht,
en ze kunnen zorgen dat u juridische hulp krijgt.

U kunt soms grote problemen hebben.
U krijgt bijvoorbeeld ontslag, of u wordt uw huis uitgezet.
Misschien wordt uw verblijfsvergunning niet verlengd.
U kunt dan hulp vragen bij het Juridisch Loket.
Advies is gratis.
Voor juridische hulp hoeft u weinig te betalen.
Ze kijken hoeveel u verdient.
Ook bij een Wetswinkel of Rechtswinkel kunnen ze u helpen.
Hier werken studenten.
Ook hier betaal je weinig.
En spreekt u erg weinig Nederlands?
Dan kunt u een tolk krijgen.

Soms moet u brieven schrijven of formulieren invullen,
bijvoorbeeld als u gaat scheiden of werkloos wordt.
Een bureau van Sociaal Raadslieden kan u hierbij helpen.
Ze doen dit meestal gratis.
Al deze mensen hebben een zwijgplicht.
Bureau Jeugdzorg kan helpen bij de opvoeding.
Zij hebben ook een zwijgplicht.
Met kinderen kun je problemen hebben:
ze luisteren niet meer naar hun vader en moeder,
of ze lopen weg...

Kinderen kunnen ook naar Bureau Jeugdzorg gaan.
Als ze problemen hebben op school, bijvoorbeeld.
Of als hun ouders altijd ruzie maken.
U kunt geldproblemen hebben, of misschien is uw huwelijk slecht.
Ga dan eens praten met de huisarts.
Hij stuurt u misschien door, naar Jeugdzorg of naar maatschappelijk werk.
Deze hulp is ook gratis.
De huisarts, Jeugdzorg en Maatschappelijk Werk hebben een zwijgplicht.